

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ОБЛІК У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	Бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	071 «Облік і оподаткування»
<i>Рік підготовки:</i>	3
<i>Семестр викладання:</i>	Осінній
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

к.е.н. доц. Серікова Ольга Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри обліку та оподаткування

посада

Olga.sm.mymail@gmail.com

електронна адреса

+380504762502

телефон

Viber за номером
телефону

месенджер

513ГК аудиторія
кафедри ОбОп

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною є освоєння здобувачами освіти методики організації обліку в різних господарських формуваннях розвинених зарубіжних країн, опанування методів впровадження міжнародних бухгалтерських стандартів у практику роботи вітчизняних підприємств, підвищення на цій основі професійного рівня майбутнього бухгалтера. Формування глибоких знань з обліку у зарубіжних країнах можливе на основі чіткого розуміння дії економічних законів ринку, визначення основних положень і зіставлення з подібними положеннями в нашій країні.

Метою самостійної роботи за дисципліною є вивчення теорії і практики фінансового та управлінського обліку в зарубіжних країнах, набуття вмінь використання передового досвіду в галузі організації обліку, аналізу та контролю з урахуванням чинного українського законодавства.

Результати навчання:

Знання: є опанування та отримання теоретичних і практичних навичок які дозволять інтегрувати в собі попередньо здобуті знання з різних галузей економіки, управління та обліку, на основі чого здобувачі вищої освіти зможуть оволодіти методами аналізу фінансового положення підприємств за даними фінансової звітності; склад і характеристику міжнародних бухгалтерських стандартів; засвоїти загальні методологічні основи побудови бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах.

Вміння: узагальнити досвід організації ведення фінансового та управлінського обліку в економічно-розвинених країнах; надати характеристики основних принципів і систем обліку; опанувати сучасні техніки ведення обліку на підприємствах різних організаційно-правових форм.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання щодо загальних економічних процесів, бухгалтерський облік, управлінський облік, фінансовий облік.

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою викладання дисципліни є вивчення основних питань побудови системи обліку на національному та міжнародному рівнях та основних правил фінансового обліку, що діють в зарубіжних країнах.

За результатами опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають професійні компетентності, а саме:

ЗК 01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК 03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК 05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.

ПРН16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

ПРН18. Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ) за форми навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Національні системи обліку: поняття, класифікація, фактори впливу, моделі.	денна 2/2 заочна 0,4/	Комплекс показників, які характеризують національні системи бухгалтерського обліку. Вплив соціального середовища на них. Фактори соціального середовища. Фактори, як впливають на побудову національної системи обліку. Фактори, причини та принципи класифікації систем бухгалтерського обліку. Суб'єктивно-географічна класифікація. Класифікаційні ознаки. Національні моделі обліку. Способи регулювання систем обліку. Два види регулювання обліку та звітності: законодавче регулювання та професійне самоврядування. Економічне, правове, морально-етичне регулювання.	Семінари-дискусії Практичні вправи Тести Індивідуальні завдання
2	Національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку	денна 4/4 заочна 0,4/	Загальна характеристика і призначення стандартів фінансової звітності. Класифікація стандартів. Національні та міжнародні організації зі стандартизації обліку. Види і загальна характеристика міжнародних стандартів фінансової звітності, їх зв'язок з національними стандартами обліку. Сфера та особливості застосування міжнародних стандартів фінансової звітності різними країнами світу.	Семінари-дискусії Практичні вправи Тести Індивідуальні завдання
3	Методи та техніка бухгалтерського обліку	денна 4/4 заочна 0,4/	Принципи формування облікової політики в практиці зарубіжного обліку. Обліковий цикл. Послідовність циклу обробки облікової інформації: збір первинної інформації про факти господарської діяльності; аналіз кожної операції; запис економічних наслідків кожної операції в хронологічному порядку; перенесення даних до Головної книги; складання пробного балансу і трансформаційної таблиці; підготовка фінансових звітів. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку і принципи побудови планів рахунків	Семінари-дискусії Практичні вправи Тести Індивідуальні завдання
4	Особливості обліку довгострокових активів	денна 4/4 заочна 0,4/	Склад, класифікація та оцінка довгострокових активів. Розподіл вартості довгострокових активів впродовж терміну їх корисного використання. Методи нарахування амортизації основних засобів. Облік надходження основних засобів та вибуття, їх переоцінки. Облік витрат на утримання. Сутність нематеріальних активів, їх класифікація, оцінка. Облік амортизації нематеріальних активів	Семінари-дискусії Практичні вправи. Тести Індивідуальні завдання
5	Особливості обліку товарно-матеріальних запасів	денна 4/4 заочна 0,4/	Сутність товарно-матеріальних запасів та їх види. Первісна оцінка запасів. Характеристика методів оцінки товарно-матеріальних запасів. Системи обліку товарно-матеріальних запасів: система постійного обліку запасів та система періодичного обліку запасів. Вплив методів оцінки запасів на фінансові результати діяльності підприємства за різних систем їх обліку. Методика проведення інвентаризації запасів. Оцінка і відображення товарно-матеріальних запасів у фінансовій звітності	Семінари-дискусії Практичні вправи Тести Індивідуальні завдання
6	Особливості обліку коштів, розрахунків та	денна 4/4	Склад грошових коштів та порядок їх відображення у звітності. Принципи внутрішнього контролю руху готівки на підприємстві. Відображення в обліку	Семінари-дискусії Практичні вправи Тести

№	Тема	Години (Л/ПЗ) за форма ми навчан ня	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	інших активів	заочна 0,5/	операцій з руху грошей у касі. Документальне оформлення і порядок обліку операцій на банківських рахунках. Оцінка і відображення в обліку та звітності короткострокових інвестицій. Сутність дебіторської заборгованості, її види та порядок оцінки.	Індивідуальні завдання
7	Особливості обліку зобов'язань	денна 4/4 заочна 0,5/	Види короткострокових зобов'язань та їх оцінка. Порядок відображення в обліку розрахунків з постачальниками. Облік знижок, які отримують покупці від постачальників. Зміст довгострокових зобов'язань, їх призначення та оцінка. Класифікація облігацій та їх оцінка.	Семінари-дискусії Практичні вправи Тести Індивідуальні завдання
8	Облік власного капіталу	денна 4/4 заочна 0,5/	Сутність і загальна характеристика капіталу підприємства. Залежність структури капіталу від виду і правової основи господарського формування. Облік капіталу одноосібного власника. Облік капіталу та розподілу прибутку в товариствах. Облік змін в капіталі товариства. Облік ліквідації товариства. Облік формування та змін капіталу корпорації	Семінари-дискусії Практичні вправи Тести Індивідуальні завдання
9	Фінансова звітність	денна 4/4 заочна 0,5/	Призначення, склад і загальна методика складання фінансової звітності. Загальні вимоги до фінансової звітності. Призначення та побудова балансу підприємства. Вимоги до розкриття та оцінки статей активів, зобов'язань та власного капіталу. Призначення та загальна побудова звіту про прибутки і збитки. Форма та методика складання звіту про прибутки і збитки. Призначення і зміст звіту про рух грошових коштів.	Семінари-дискусії Практичні вправи Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

Основна література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Затверджено постановою Верховної Ради України від 16 липня 1999 р. № 996 : за станом на 01.01.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO.aspx>.
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 : за станом на 6.09.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO.aspx>.
4. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_010
5. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Ф.Ф.Бутинець, Л.Л. Горецька. – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 544 с.
6. Губачова О.М. Облік у зарубіжних країнах: підручник / О.М. Губачова, С.І. Мельник. – [2-е вид., перероб. та доп.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 400 с.
7. Кочерга С.В. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. / С.В.Кочерга, К.А.Пилипенко.- К.: Центр навч. літ., 2005. – 216 с.
8. Лучко, М. Р. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. / М. Р.Лучко, І. Д. Бенько. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 370 с.
9. Маляревський Ю.Д. та ін. Облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник / Ю.Д. Маляревський, О.В. Фартушняк, І.Ю. Пасічник; В.о. Харків. держ.економ. ун-т. – Харків: Інжек, 2003. – 240с.
10. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 /Переклад з англ. За ред. С.Ф. Голова. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000.
11. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2001: зміни та доповнення /Переклад з англ. За ред. С.Ф. Голова. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2001.
12. Облік у зарубіжних країнах: конспект лекцій: навч. посіб. / В.о. Нац. ун-т «Львівська політехніка»; Інститут дистанційного навчання. – Львів: Вид-во ун-ту «Львівська політехніка», 2002. – 88 с.
13. Облік в зарубіжних країнах: навч. посіб. / [Н.С.Акімова, А.П. Грінько, О.В.Топоркова, Т.А. Наумова, Н.С.Ковалевська, Л.О. Кирильєва, В. В. Янчев].– Х.: ХДУХТ, 2016. – 288 с.
14. Рожнова О.В. Международные стандарты бухгалтерского учета и финансовой отчетности: учебное пособие [для студентов ВУЗов]. – М.: «Экзамен», 2003. – 256 с.

Додаткова література

1. Воронко Р.М. Облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник / Р.М. Воронко. – Львів: Магнолія 2006, 2009 – 744с.
2. Малькова Т.Н. Теория и практика международного бухгалтерского учета: учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – СПб.: Бизнес-Пресса, 2003. – 352 с.
3. Палий В.Ф. Международные стандарты финансовой отчетности: учебное пособие [для студентов ВУЗов]. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 456 с.
4. Терехова В.А. Международные и национальные стандарты учета и финансовой отчетности: учебное пособие [для студентов ВУЗов]. – 2-е изд., перераб. и доп. – СПб.: Питер, 2003.– 272 с.

5. Фартушняк О.В. и др. Учет в зарубежных странах: конспект лекций / О.В. Фартушняк, И.Ю. Пасічник, В.И. Коршунов; И.о. Харьк. гос. эконом. ун-т. – Харьков: ХГЭУ, 2003. – 82 с.

6. Шандурська В.Г. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / В.о. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. Докучаєва. – Харків.: ХДАУ ім. В. Докучаєва, 2004. – 244 с.

Інформаційні ресурси.

1. Література бібліотеки університету і методичного кабінету кафедри.
2. <http://www.nbuv.gov.ua/>–Національна бібліотека України м.. В.І.Вернадського
3. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> – Бібліотеки та науково- інформаційні центри України.
1. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
2. <http://business.ku.edu/center-applied-economics>

Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій у системі дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля
2. Роздатковий матеріал.

Оцінювання курсу

Таблиця 1

Бали оцінки за навчальну діяльність - денна форма, 1 семестр

Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Залік	Сума
до 8	до 8	до 8	до 8	до 8	до 8	до 8	до 8	до 8	до 30	100

Таблиця 1

Бали оцінки за навчальну діяльність – заочна форма, 1 семестр

Присутність на всіх заняттях	Активність, виконання та захист практичних завдань	Виконання і захист контрольної роботи	Залік (тестування)	Сума
до 10	до 30	до 20	до 40	100

Таблиця 3

Шкала оцінювання національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Під час виконання завдань та використання інформаційних джерел оформлювати їх відповідними посиланнями. Копіювання, запозичення та списування заборонене .

Завдання і заняття:

Вимоги до студента:

- не запізнюватись на заняття;
- не пропускати заняття та у випадку хвороби підтверджувати довідкою з медичного закладу;
- активно приймати участь у навчальному процесі;
- бути пунктуальним та обов'язковим;
- своєчасно та якісно виконувати завдання визначені викладачем

Поведінка в аудиторії:

Вимоги до студента:

- Бути присутнім в аудиторії згідно розкладу та часу проведення занять
- залишати аудиторію з дозволу викладача;
- не заважати викладачу проводити заняття.
- бути підготовленим відповідно до тем курсу;
- виконувати вимоги та своєчасно проходити контрольні заходи.